

Toelichting bij het Open sociogram

De meeste sociogrammen meten relaties binnen een groep waarbij kinderen gedwongen worden steeds kinderen te noemen met wie ze graag spelen of werken en kinderen te noemen met wie ze niet graag spelen of werken. Voor de doelen die die sociogrammen dienen, zijn dat prima sociogrammen. Wil je echter een beeld krijgen hoe positief of negatief een groep is, werken deze sociogrammen minder of niet.

Dit 'Open sociogram' helpt een beeld te krijgen van de groep.

Hoe werkt het?

1. De leerlingen krijgen allemaal een leerlingenlijst met daarop alle namen van de kinderen uit de klas. Zorg er hierbij voor dat kinderen niet bij elkaar kunnen kijken.
2. Vertel de kinderen dat ze per kind kunnen aangeven of ze graag met een ander kind spelen (smiley), niet graag (blauw gezichtje) of dat ze daar niet echt een mening over hebben (tussenin). Dit vullen ze ook in voor het samen werken. Benadruk dat de kinderen de uitslag niet van elkaar te zien krijgen. Geef ook aan waarom u het sociogram af neemt.
3. Neem de ingevulde leerlingenlijsten in.
4. Vul de twee kruistabellen in: de namen van de kinderen komen horizontaal en verticaal te staan in de tabel. Neem de eerste regel en neem de lijst van de betreffende leerling. Maak daarachter de hokjes GROEN wanneer de leerling een smiley heeft aangekruist. Maak een hokje ROOD als het blauwe gezichtje is aangekruist. Hou een hokje wit als de leerling neutraal heeft gescoord.

Het open sociogram is geen genormeerde meting. In het algemeen geldt: hoe roder de kruistabel, hoe negatiever de groep / hoe groener de kruistabel, hoe positiever de groep. Verder kunt u per leerling gegevens aflezen. Kinderen die bij andere kinderen rood scoren in een positieve groep, vertonen ten opzichte van de positieve groep deviant gedrag (pagina 59 'Grip op de groep').

René van Engelen